

Els silencis fecunds

Vicenç Pagès Jordà

La primera vegada que vaig veure Miquel Pairolí va ser fa més de vint anys, amb motiu de l'antologia *Tapís*, on vam publicar un conte cadascun. L'última vegada que vam parlar va ser també arran d'un llibre on tots dos vam publicar contes, aquesta vegada inspirats en els quadres de Joan Mateu. Entremig, vam coincidir en programes de ràdio sobre llibres, signant per Sant Jordi, en el jurat del premi Just Manuel Casero... He llegit tots els seus llibres, però no puc dir que les nostres converses s'internesin en el terreny de les confidències.

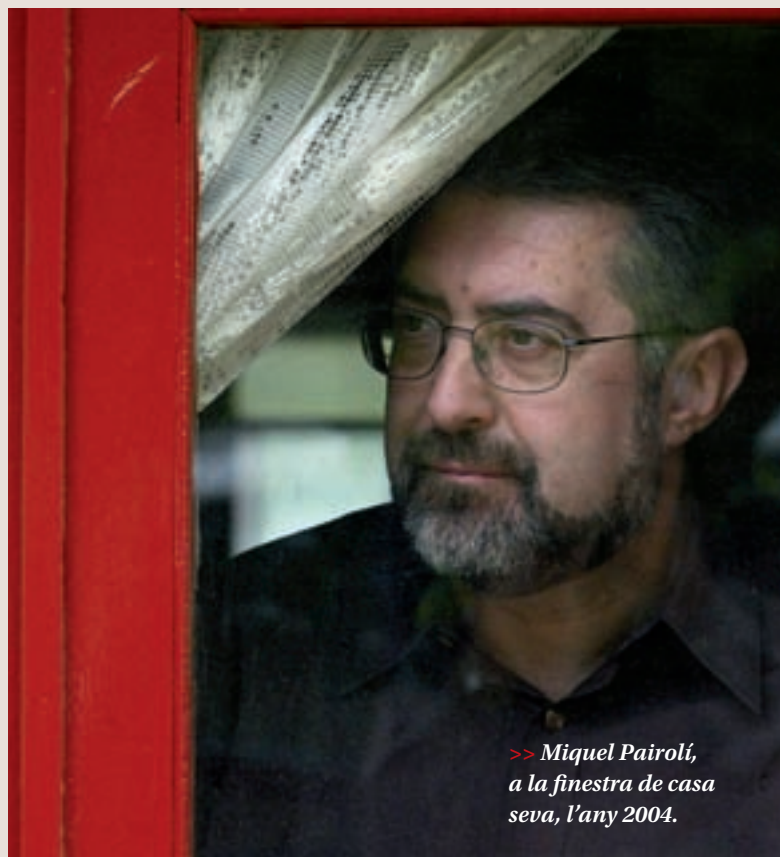
Quan vaig iniciar-me en el món de les lletres, el primer que em va sobtar va ser que molts dels autors que anava coneixent no eren tímids i silenciosos, tal com jo em pensava, sinó tot el contrari. Al llarg dels anys, he topat amb poetes i novel·listes que protesten iradament contra els greuges que els infligeix el destí, que inicien autobiografies orals en els moments menys pertinents, que canten en públic, que blasmen a crits governants i mandarins, que increpen les noies que passen pel carrer. L'únic escriptor que respon a la imatge que me n'havia fet abans de conèixe'n cap ha estat Miquel Pairolí.

Les seves converses amb mi seguien una pauta on els silencis s'alternaven amb les frases breus, que ell sempre pronunciava amb un volum mesurat. Si a la nostra taula hi seia algun escriptor dels més explícits i extravertits, Pairolí es limitava a deixar caure un comentari encertat de tant en tant. No el vaig sentir mai recórrer a cap frase sobre el temps, a cap xafarderia, a cap lloc comú dels que es prodiguen als ascensors o a les sales d'espera. Amb ell, era la glossa concisa o res. Esquerp, reservat o reflexiu (o tot alhora), Miquel Pairolí era una d'aquestes rares persones que no semblen sentir-se molestes en el silenci. Ara bé, els breus comentaris que escandia de tant en tant revelaven que estava al cas de tot.

Llegint els seus articles, sempre m'impresionava el contrast entre la discreció amb què es produïa en la conversa i la contundència de les seves opinions publicades: com si en el silenci se li anessin assentant les paraules. En les novel·les i els assajos em sorprenia el ritme segur, la fluïdesa d'aquella prosa precisa i intensa, que es descabdellava amb la

continuitat que jo trobava a faltar quan ens trobàvem en persona.

Estem acostumats a xerraires que de tant en tant escriuen. En aquest món de tertulians efímers, d'opinatadors que s'estimen més parlar malament que callar bé, Miquel Pairolí representava la manera de fer inversa: la del que sap escoltar i després es tanca a escriure sense presses ni angoixes. En contrast amb els que parlen amb arrogància, Pairolí callava cordialment. Els seus silencis em fan pensar en el relat sobre el vell monjo budista que es decandia sense parlar. Abans de morir, els altres monjos, impacients davant tot aquell coneixement que es perdia per sempre, li van insistir tant perquè parlés que a l'últim va obrir els llavis i va deixar anar una sola paraula: «Foc». I llavors el monestir es va cremar.

>> Miquel Pairolí, a la finestra de casa seva, l'any 2004.

PERE DURAN

Miquel Pairolí era una d'aquestes rares persones que no semblen sentir-se molestes en el silenci. Ara bé, els breus comentaris que escandia de tant en tant revelaven que estava al cas de tot